РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

# СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 20-го цьвітня 1915. Ч. 45. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, April 20, 1915. N. 45.

# ЗАМАХ НА ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ МИКОЛУ МИКОЛАЄВИЧА.

## Австрійці полонили за два дни 3.000 Москалів.

## Москалї доносять про свої успіхи в Карпатах.

## Турки затопили англійську підводну лодку.

### В РОСІЇ:

**ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ РАНЕНИЙ. — ҐЕНЕРАЛ СІВЕРС РАНИВ КУЛЕЮ ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ, А ПОТІМ СОБІ ВІДІБРАВ ЖИТЄ.**

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Сейвіл, Л. Ай.), дня 18. цьвітня. — Ґазета „Ґенераль-Анцайґер", яка виходить в Дуісбурґу, в Німеччині, доносить — як пише — з цілком певного жерела, що великий князь Микола Миколаєвич лежить ранений кулею. Про його недугу вже доносили часописи, але не подавали причини сеї недуги. Тепер же виявило ся, **що ранив його кулею російський ґенерал Сіверс, котрий проводив російською армією, яку перед двома місяцями розбив німецький ґенерал Гінденбурґ у Східних Прусах над мазурськими озерами.**

Дальше подає та ґазета, що великий князь Микола Миколаєвич по тім розгромі російської армії у Східних Прусах прикликав ґенерала Сіверса, щоби здав рапорт з тої виправи на Східні Пруси. Підчас того рапорту вивязала ся між ними суперечка, серед якої **Микола Миколаєвич вдарив ґенерала Сіверса в лице. Ображений ґенерал виняв з кишені револьвер і вистрілив до напасника, а опісля другим вистрілом відібрав собі житє.**

Що ґенерал Сіверс скінчив житє самовбийством, було вже давнійше звісно, бо згадувано про се при подаваню вісти про його похорон, одначе аж тепер наспіла відомість про його замах на великого князя Миколу Миколаєвича.

Другі відомости, які та часопись одержала з Росії, доносять, **що великий князь Микола Миколаєвич лежить поважно хорий. Здає ся, треба буде переводити операцію, яку спершу поручено німецькому лїкареви з Росії Берґманови, а коли він не згодив ся, прикликано иншого лїкаря, професора з Риги.**

Російський ґенерал барон Сіверс був комендантом 10-тої російської армії яку ґенерал Гінденбурґ розбив в лютім у Східних Прусах. Про його смерть доносили часописи вже давнійше, а з російської сторони запереченя не було, а навіть було посередне ствердженє, бо була відомість з Петроґраду, столиці Росії, що в лютеранській церкві відправлено за нього поминальне богослуженє.

Відомість про його замах на Миколу Миколаєвича покищо не стверджена і годі сподівати ся ствердженя її з російської сторони, одначе вже тепер можна сказати, що вона зовсім імовірна. Передівсім вказує на се загадочне самовбийство ґенерала Сіверса, а друге те, що великий князь **Микола Миколаєвич**, як вже здавна писали часописи на основі відомостий з російських офіцирських кругів, — **дійсно обходив ся з підвласними ґенералами дуже брутально і через те загал висших військових достойників в Росії відносив ся і відносить ся до нього з ненавистю.**

Микола Миколаєвич є стрийком російського царя, котрий іменував його перед 4-ма роками головним командантом цілої російської армії. Зробив він се не з доброї волі, а під примусом, бо його стрийко разом з иншими членами царської фамілії грозили, що царя скинуть з престола, на якім засяде сам довгоногий стрийко.

Від того часу почала ся безоглядна російська авантурнича політика.

Росія все стреміла до війни з Австрією, щоби забрати східну Галичину і Буковину, але ждала на „відповідну хвилю", та Микола Миколаєвич вже старий чоловік, тож не хотів довго ждати, *бо міг не дочекати ся.* Сотворив він в Росії націоналїстичну партію, яка йому помагала витворювати настрій за війною і при помочи Сербів прискорила теперішну велику европейську війну.

Розріз між стрийком і братанком показав ся вже підчас війни, коли то цар і його сторонники *в родині і на дворі знова хотїли прискорити мир*, але Микола Миколаєвич, маючи тепер всю силу в руках, на се не згодив ся і воює дальше, до якогось кінця.

Микола Миколаєвич став ся був підчас теперішної війни більшим паном в Росії ніж цар. Не питаючи ся його, обіцював він Полякам *самоуправу. Що з того був невдоволений* цар і російський уряд, видко по тім, що приспішено надане російській Польщі обкросної автономії (самоуправи) міст.

Дальше обіцював великий князь австрійським Славянам російську „конституцію", якою одначе їх не заманив.

Можливо, що був би ще дальші обіцянки робив, як би не теперішна його недуга. Додержанє обіцянок — то вже инша річ.

Хорий великий князь має тепер 59 літ; жонатий вже 8-ий рік; оженив ся в 1907-ім році з дочкою чорногорського короля Анастазією.

—o—

### В ГАЛИЧИНІ І НА БУКОВИНІ:

**АВСТРІЙЦЇ ПОЛОНИЛИ ОКОЛО 3.000 МОСКАЛЇВ.**

ВІДЕНЬ (через Лондон), дня 18. цьвітня. — У вчерашних битвах в Карпатах Австрійці полонили 1.240 Москалїв.

ВІДЕНЬ (через Лондон), дня 19. цьвітня. — Як в усіх останних днях так і вчера відбито Москалїв і завдано їм тяжкі страти підчас їх нападів на наші становища.

Вчера знова взято в полон 1.425 Москалїв.

В инших місцях боєвої лінії були тільки перестрілки артилєрій. Особливо завзяті гарматні перепалки були в полудньово-східній Галичині і на Буковині.

**ЗМАГАНЯ АВСТРІЙЦЇВ ВІДТЯТИ МОСКАЛЯМ ВІДВОРОТ З КАРПАТ.**

ВІДЕНЬ (через Лондон), дня 18. цьвітня. — По чотиротижневій кровавій битві в Карпатах здержали Австрійці не лише дальший російський наступ, але також змусили Москалїв до відвороту.

**На полудне від переходів Дуклї і Лупкова Москалї були змушені опустити свої становища і розпочати відворот через границю Галичини. Скорий відворот спричинила також і ся обставина, що Австрійці на полудневий схід від Заклічина (на полудне від Тарнова) прогнали Москалїв около 20 миль дальше на схід, зайнявши місцевість Ценжковіце. В сей спосіб перетяли вони зелїзничу лінію, яка веде з Тарнова до Грибова. Коли Австрійцям удасть ся посунути ся дальше здовж ріки Бялої і Ропи, тоді російській армії, яка оперує в Карпатах, грозить окруженє і цїлковите знищенє. Вправдї Москалї кинули в послідних часах в отсю сторону велику силу війска і без перестанку посилають дальші скріпленя, але замісць успіхів стрітила їх велика неудача.**

Найблизший час рішить довготриваючу кампанію в Карпатах в хосен німецької і австрійської армії.

**МОСКАЛЇ ДНІСТРОМ НА БУКОВИНУ.**

КОПЕНГАҐЕН, столиця Данії (через Лондон), дня 19. цьвітня. — Сюди наспіли вісти зі східного поля війни, що Москалї виконали напади на австрійську боєву лінію в північній части Буковини, на полудне від Днїстра.

Про вислід битви доси нічого не звісно.

**ЗАГАДОЧНІ РОСІЙСЬКІ ДОНЕСЕНЯ ПРО УСПІХИ В КАРПАТАХ.**

ПЕТРОҐРАД (через Лондон), дня 19. цьвітня. — За два останні місяці полонили Москалї около 70.000 Австрійців і Німців в карпатських боях, а крім того здобули около 30 гармат і 200 машинових карабінів.

Се виходить з отсього урядового оповіщеня російського ґенерального штабу:

З початку місяця марта ми мали у своїх руках лиш один перехід в Карпатах — Дуклянський, а всї инші переходи були в руках неприятеля.

Наші війска повідомлено, що тепер в Карпатах вони находять ся в дуже тяжкім положеню власне з уваги, що Австрійці держать переходи, а на здобутє їх треба виправляти ся непрохідними болотистими шляхами з причини топленя снігів і з причини повений на весну.

Австрійська армія, яка виправляла ся на освободженє Перемишля, була тоді на просторі між Лупковом і Ужоком.

Наша армія плянувала власне напад на сю часть Карпат, але завданє її було дуже тяжке.

Щоби улекшити се завданє, виконали російські війска напад в напрямі на Лупків.

Дня 23. і 28. марта російські війска виконали напад в напрямі на Балигород.

Австрійці і Німці ставили там нашим війскам незвичайно завзятий опір. Було там їх 300 баталїонів (300.000 війска). Але мимо того російські війска побороли перепони.

Дня 5. цьвітня заняли російські війска ланцюх гір між Реґетовом і Волосатим, около 110 верств довгий (около 75 американських миль).

За два місяці карпатських боїв полонили ми 70.000 австрійських і німецьких жовнірів та здобули около 30 гармат і 200 машинових карабінів.

Дня 16. цьвітня була битва в околици в напрямі на Ростоки. Австрійсько-німецька армія мимо тяжких страт, які понесла, виконала того одного дня 16 нападів з дуже великою силою. Ті напади не принесли жадного рішаючого висліду.

В ночи на 17-ого с. м. наші війска напали на Австрійців, а Австрійці виконали три відпорні напади.

В инших місцях боєвої лінії нїщо не змінило ся.

**Се урядове донесенє російського ґенерального штабу про російські успіхи властиво потверджує тільки донесеня австрійські про успіхи в Карпатах.**

**Бо се російське донесенє стверджує, що Москалї як мали у своїх руках з початком місяця марта лише Дуклянський перехід, так тепер лише сей карпатський перехід держать.**

Говоренє про те, що здобули гірський ланцюх, довгий на 110 верств, є сьмішне.

Село Реґетів є віддалене на кілька кільометрів від Горлиць (на Лемківщині), а село Волосате є віддалене кілька кільометрів від Лютовиск (на Бойківщині). Все те в Галичині і далеке ще від карпатських переходів біля Лупкова й Ужока. **Москалї лише трохи посунули ся *на полудне* і *станули, ждучи помочи* від весняного сонця, аби висушило дороги.**

Сонце дороги висушить, але для обох сторін. Хто лїпше пійде тими дорогами, покаже недалека будучність.

Успіх російський є хиба такий, що полонили 70.000 вояків. Але, коли се і правда, то ще не *такий великий успіх при рівночасній страті пів* міліона війск і при тім, що по двомісячній битві як мали так мають лише Дуклянський перехід.

**ПОКИ СОНЦЕ НЕ ВИСУШИТЬ. — ЗВОЖЕНЄ НОВИХ ВІЙСК В КАРПАТИ.**

ПЕТРОҐРАД (через Лондон), дня 19. цьвітня. — Поки сонце не висушить полудневих стоків під Карпатами, годі сподівати ся, аби в теперішній великій війні на цілій карпатській боєвій лінії наступив рішаючий зворот.

Покищо обі воюючі сторони спроваджують щораз то більші військові сили.

Німці привезли минулого тижня на боєву лінію в західній Галичині 200 поїздів зі своїми жовнірами з Кракова.

В горішнім бігу ріки Днїстра (Старосамбірщина і Самбірщина) вода сильно прибрала так, що в тих околицях не можливий всякий рух.

—o—

### В НІМЕЧЧИНІ:

**ВАЖНА НАРАДА ВОЄННА.**

БАЗЕЛЬ (Швайцарія), дня 18. цьвітня. — Після вістий, які наспіли з Відня і Берлїна, мав німецький цїсар запросити кількох австрійських вождів **на спільну воєнну нараду, на якій буде обговорений плян лїтної воєнної кампанії.** Нарада відбудеть ся в Кольонії або в Берлїні. З Австрії має прибути між иншими також двох архикнязів.

—o—

### В АНҐЛІЇ:

**„ЦЕПЕЛЇНИ" ВСЕГО 5 МИЛЬ ВІД ЛОНДОНУ.**

БЕРЛІН (через Сейвіл, Л. Ай.), дня 18. цьвітня. — Німецький ґенеральний штаб доносить, що німецькі „цепелїни" і лїтаки відбули напад на Анґлію, кидаючи бомби в ріжних місцевостях. **Один з лїтаків бомбардував ґеографічну стацію в Ґрініч, яка віддалена всего 5 миль від Лондону.**

Напад лїтаків на Анґлію викликав серед німецького населеня велику радість. Загально сподіють ся, що послїдний напад був лише вступом до великої виправи на Анґлію, яка в короткім часї відбудеть ся.

**Шкоди, заподіяні в часї послїдного нападу, є дуже великі.** Вісти з Голяндії доносять, що від бомб згинуло чимало анґлійських жовнірів і офіцирів на військових доках, на які головно був звернений напад.

Щоби успокоїти населенє, анґлійське правительство старає ся представити цїлий напад яко безуспішний.

**ЦЇЛА АНҐЛІЯ ДРОЖИТЬ ЗІ СТРАХУ.**

ЛОНДОН, дня 18. цьвітня. — Зі страхом ожиданий напад на сам Лондон ще справді не відбув ся, але велика трівога опанувала всіх мешканців столиці. За кождою хмарою, яка покаже ся на овиді, привиджуєть ся Анґлїйцям німецький лїтак. Зі всіх сторін Анґлії доходять вісти, що німецькі лїтаки зявили ся здовж побережа Анґлії.

Нині вечером видало анґлійське правительство приказ, щоби не осьвічувати міст і пристаний здовж побережа і в полудневих провінціях Анґлії.

Тисячі сторожів покликано до служби, які розставлені по дорогах глядять на небо, чи не появить ся страшний гість.

В Лондоні мало хто спить; більша часть мешканців пересиджує в пивницях або за містом під голим небом.

—o—

### НА МОРИ:

**АНҐЛЇЙЦЇ СТРАТИЛИ ПІДВОДНЕ СУДНО.**

ЦАРГОРОД, дня 18. цьвітня. — Міністерство війни оголосило отсї вісти: **„Гарматними стрілами з фортів затоплено анґлійське підводне судно „Е. 15". Зі залоги, якої число виносило 31 людий, виратували Турки 3 офіцирів і 21 людий. Між полоненими находить ся також бувший заступник анґлійського конзуля".**

**ТУРКИ ЗАТОПИЛИ АНҐЛЇЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ З ВІЙСКОМ.**

ЛОНДОН, дня 18. цьвітня. — На анґлійський транспортовий корабель „Маніту" напав нині турецький торпедовець, викидаючи три торпеди. Анґлійський кружляк „Мінерва" і кілька проти-торпедовців пустили ся за турецьким торпедовцем в погоню і затопили його.

**Около 100 жовнірів з анґлїйського корабля утопило ся в мори. Близших вістий ще нема.**

**ДО ВІДОМА МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКР. НАР. СОЮЗА.**

Поважані Пасове: —

Отсим повідомляє ся Вас, що нові чартери для відділів Укр. Нар. Союза вже є готові до висилки.

Новий чартер отримає кождий відділ даром, однак заки розпічне ся висилка нових чартерів, обовязком місцевих секретарів є в як найкоротшім часї звернути до головного уряду старі чартери на адресу **Ukrainian National Association, Box 76, Jersey City, N. J.**

Хто пришле старий чартер скорше, отримає скорше новий. Нові чартери є дуже гарно викінчені і є тої самої величини що і старі.

Нові грамоти є на викінченю і в короткім часї будуть готові до висилки.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 17-го цьвітня 1915 р.

**Головний Уряд Укр. Нар. Союза.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

| SUBSCRIPTION: | ПЕРЕДПЛАТА: |
| --- | --- |
| In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, $0.75 per 3 months | В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75 |
| In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months | В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00 |
| Single copy 3 cents. | Поодиноке число 3 центи. |

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.
AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL
За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакция не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

## ДЕЩО З КАНАДИ.

(Статя надіслана).

Як лиш війна зачалась, зачались і в Канаді всякі нагінки на Німців і Австрійців, а що Австрійції се майже самі наші люди з Галичини і Буковини, так зачались на Українців всякі напади та брехні в англійській пресі; річ зрозуміла, що лиш тому, що вони є з Австрії та що весь український нарід в Канаді є рішучо проти **російського безправства**, а Росія се союзниця Анґлії та Франциї. До того ще завелись у Канаді і кацапи (імпорт зі Стейтів), то й вони, щоби дурно хліба не псувати, скомпанували ся з канадійськими шовіністами і зачали робити... доноси на Богу духа винних Українців і річ природна, що військові власти взяли ся щиро до „праці" та давай робити ревізії у тих, котрих вказала брудна безчесна рука кацапа.

Та на лихо кацапам анї одна ревізия між Українцями не принесла нічого, що могло би кинути якенебудь підозріне на дану особу, і так підлі кацапські доносщики цїлковито посрамили ся.

Ще перед самою війною бачилисьмо в англійській канадійській пресі статі, обговорюючі українську справу в Европі; були відтак, на яких Анґлійці пятнували російське варварство супроти Українців і других народів, а нині?... В Канаді заборонено публікувати якінебудь статі проти російського терроризму. Тепер навіть українські часописи не пишуть майже нічого проти Росії тому, що Росія „помагає" Анґлії знищити німецький мілітаризм (а як так, то Анґлія помагає своїм поступованєм зміцняти російське варварство і опресию). Анґлійські шовіністи в Канаді показали своїм поступованєм супроти Українців і инших народів в Канаді своє дїйсне лице — свою „свободу", якою всюди чванять ся на цїле горло.

Хто найбільше терпить задля таких поганих відносин?

Ми, Українцї, а особливо тї, котрі не мають горожанських паперів. Тї бідаки мусять мельдувати ся кождого місяця в полїції, бо вони австрійські підданї (також Нїмцї і Турки мусять мельдувати ся). Богато наших людий посповідано за се, що висловили ся вороже проти Росії (не проти Вел. Британії!), а стали по стороні Австрії. Сї люди, а є їх кільканайцять сот, є ужиті до публичних робіт, а чи дістають яку плату за роботу чи нї, не звісно. Найгірше тим, які мають жінки і діти, бо сим уряд дає „підмогу" — а їх чоловіки працюють, а для кого?...

По цїлій Канадї лунає клич, щоб Австрійцям і Німцям, котрі не мають права горожанства, не давати роботи! Минувшого тижня один канадійський капітан віднїс ся публично до анґлійських роботодавцїв, щоб вони відправляли від роботи негорожан, котрі не можуть дістати горожанських паперів і котрі ще досї не мельдували ся в канадійськім урядї яко австрійські або німецькі піддані. Богато є случаїв, де чоловік робив якусь роботу через кілька літ, а коли прийшла війна, відправили його. Чому? — Тому, що він Австрієць чи там Німець! Богато инших людий з родинами не годні дістати жадної роботи, щоб заробити на житє і удержанє родини. Всюди, де пійде, почує: він Ґалїшен! він Австрієць! Роботи підприємцї не зачинають, бо нарікають на брак фондів, а коли виходять на верх всякі скандали про дефравдованє величезних сум гроша — се нічого, се є „патріотизм". Всьо виходить на се, що коли Анґлія виступила проти сього, щоб в її межах поборювати російське варварство і злодійство, так то саме зачинає проявляти ся у неї самої; на доказ сього нехай заінтересують ся люди більше Канадою, зглядно її правительством, а побачать, що то, що діє ся в Росії, діє ся (покищо не так дуже) і в Канаді, де так великим краєм правлять не на користь загалу, але на користь одиницям, а до того не-Анґлійців і бідних уважають за своїх невільників.

Чи се є свобода? А коли так, то пощо сї крики англійської преси, щоб повалити німецький мілітаризм? Чи сї люди, яких поарештовано і вислано до „Детеншен кемпс", приїхали до Канади робити якунебудь ворожнечу? Нї! Вони приїхали тут так само по то, по що й самі Анґлійцї. Сї люди корчували ліси, робили дороги, будували зелізниці, виконували **всї найтяжші роботи**, а за се діставали песю плату. Їх роботою-кервавицею Анґлійцї поробились міліонерами і тепер показують на нас: — се вороги Великої Британії, се люди „некультурні".

Пару слів сказати би ще на адресу наших горожан-інтелїґентів, котрі будь-що-будь в Канаді довший час, а нічого майже не роблять, лише сварять ся. Боять ся виступити в обороні наших людий, щоб не „наражувати" себе „новій англійській свободї". Але про се напишесь пізнїйше.

## НОВИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД ШЕВЧЕНКОВОГО „ЗАПОВІТУ".

TARAS SHEVCHENKO.

### Legacy.

When I'm dead, then let me slumber
Underneath a mound,
'Mid the rolling steppe, with precious
Ukraine earth around;
That the mighty girth of acres,
Dnieper's craggy shores
I may gaze on, and may hearken
How the blusterer roars.

When it bears away from Ukraine
To the azure sea
Foeman's blood — then I'll depart from
Mountain-side and lea:
These unheeding, I'll be speeding
Even unto God,
There to pray. But till that happen
I'll know naught of God.

Grant me burial, then uprising
Shatter every gyve;
Drench with evil blood of foemen,
Freedom, that it thrive.
And my name in your great kindred,
Kindred free and new,
Ye shall cherish, lest it perish—
Speak me fair and true.

Translated by P. Selver.

(В однім числї „Свобода" подали ми були Шевченків „Заповіт" в анґлійськім перекладі пані Войнич. Тепер же помістив в лондонськім тижневнику „Ню Ейдж" п. Селвер „Заповіт" у своїм перекладі, який отсе передруковуємо. Переклад п. Селвера є докладнїйший і відповідає формі оріґіналу. — Ред.).

## РОСІЙСЬКЕ „БЛАГОПОЛУЧІЄ".

Російські урядники, розстрілявши десь робочих або селян, зараз доносять своїм вищим так: „всьо обстоїт благополучно", т. є. усе є, як треба. Се „благополучне" розстрілюванє безоружних людий Росія думала провадити і з Німцями. Скористувала момент, коли Нїмців не було дома і давай „благополучно" нищити села і місточка, як то звикле. Пишуть часописи навіть, що дійшли московські козаки до того, що садили Нїмців на палї, як то було з Українцями в часах славного панованя Поляків на Українї.

Але таке „благополучіє" вийшло їй дуже зле. Коли Нїмцї вислали пару своїх корпусів, московське військо стало дуже „неблагополучно" втїкати, лишаючи на поли сотки тисячів убитих своїх темних салдатів.

Після рахунку самих Москалів, котрим не можна анї на крихту вірити, російське військо стратило 31.000 самих офіцирів. А коли порахувати, кілько приходить на одного офіцира салдатів, то виходить, що з московського війська вже стрáчено два і пів міліона людий. Однако Москаль горóжить ся і каже, що в нього люду, як маку і він не боїть ся браку в людях. Алеж справне становище показує инше. Не так давно ми одержали лист з України від одного учителя, котрий нам показує, що „благополучіє" давно вже накивало пятами на московських урядників. Зґаданий лист є дуже московсько-патріотичний і писаний „па русскі". Се тому, що по всїй Росії заведена цензура листів, котрі мають перечитуватись приставлениими до того урядниками. Отже, коли щось не так, то й годї йому продерти ся крізь тї ґратки, що Москаль наставив.

В листі тім кажуть, що Москаль забрав резервістів з 1893 аж по 1912 рік. Се значить, що хопив одним роком далї ніж на то його власний закон дозволяє. Але сього мало. Від 1907 по 1914 забрав до війска так званих ратників ополченя, т. є. тих, котрих від війни увільняло родинне становище, або якесь невелике калїцтво (трохи недобачає, трохи глухий, — взагалї всього потрохи). І такі здалї ся тепер засипати своїми тілами рови та вовчі ями коло Перемишля. Але се ще не все: забирають народних учителів, чого нїколи не бувало в Росії!

До того ще установили „фабрику офіцирів": всїх, хто пройшов середню школу, по трох місяцях сякої-такої науки пускають до війни з чином офіцира. Аби мав охоту йти!...

На Українї, переважно на полудневій, де є богато землевласників Німців, московський уряд дурить так селян: хай тільки ми побєм Німця, тодї відберемо у російських Німців землю. Але не кажуть, **у яких Німців**. Бо як би справдї захотїли Москалї відібрати землї у в с і х Н і м ц і в, то треба починати з самого царя-батюшки, котрий не має в собі більше крови московської, як Українець японської. А після царя-батюшки треба взятись за російських генералів. Бо Вітте, Плеве, Каульбарс, Ґрішенберґ, Ренненкампф, то чисті Нїмцї. Деякі з них то навіть говорити по московськи не вміють до ладу.

Отже треба темний люд чимсь заохочувати. А коли скінчить ся війна і хтось би захотїв, щоб від Нїмців, тих міліонерів, що загарбали з ласки московського уряду великі обшари землї, хтось відбирав землю, то таким цікавим скажуть, що вони тільки нїмецькі назвиска мають, а душі наскрізь московські. Колиб же хто не повірив, то йому зараз покажуть старе московське „благополучіє", т. є канчук, кулю, тюрму і славну Сибір.

В. Куц.

## ЗАЗИВ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ В СПРАВІ ВИВОЗУ АМУНИЦІЇ.

„Позвольта нам зменьшити людське горе і хоронити житє, — а не причиняти ся до того, щоб їх нищити".

Низше підписані редактори і видавцї часописий порішили на підставі соток тисячів одержуваних листів, каблевих телеграм і відомостий иншими дорогами наспівших з рідного краю, для добра своїх читачів виступувати отсей зазив до американського народу:

Читачі наших часописий без винятку зістали страшно дїткнені отсею нещасною війною европейських народів. Їх братя, їх сестри, родичі, дїти або свояки живуть у краях обнятих війною. Отсим ми зовсїм не думаємо сказати, начеб цїлий американський народ в дуже великій мірі не поносив страт через сю війну; та все таки наші читачі суть звязані вузлами тіснїйшого споріднення з народами, які тепер зістали обняті отсею варварською війною. І щоденно почта, разом з усякими новинками приносить щораз то нові вісти про поступи війни, які глубокими ранами вбивають ся в серця наших читачів.

Плач міліонів повдовілих материй, зазиви батьків, що їм повбивано дїти та і ся страшна нужда, про яку говорять нам тисячі тих листів, що до нас приходять з Европи, дають нам повне право підписати і видати отсей зазив в імя людскости і справедливости.

І ми відзиваємо ся до американського народу, до пляхотної і повної посьвяти американської преси та до американських фабрикантів пороху, шрапнелїв і патронів і ми завзиваємо тих робітників, які суть занятї виробом амуниції для ужитку народів обнятих війною, безпроволочно застановити виріб пороху, шрапнелїв і патронів, які суть призначені на те, щоби вбивати наших братів, наші сестри і мами робити вдовами а їх дїти сиротами а наше майно, яке ми перебрали від наших прадідів, нищити.

Ми відзиваємо ся в першій мірі до американських фабрикантів і їх робітників, які суть занятї виробом якого небудь рода воєнних приборів, еейчас застановити фабрикацию пороху і куль, які виробляє ся в жорстокій і нелюдській цїли вбивати і калїчити людий.

Ми передовсїм апелюємо до робітників таких фабрик, щоби вони навіть і жертвуючи свої становиска зазначили свій непохитний опір проти інсинуациї, власними руками причиняти ся до виробу амуниції, яка має служити на те, щоби розривати тїла їх найблизших свояків, щоби мордувати їх братів.

Честь американського народу, його цїлість і ненарушимість, становиско наших фабрикантів а також патріотизм і мужество наших робітників, жадають того, щоби сьвітови раз на всегда доказати, що їх не можна купити за ґріш, на якім ще липне тепла людська кров.

І ми тому просимо американський народ в імя гуманности і в імя правдивої невтральности, як одиниції і як народ, здїлати усе, що є в людській силї, щоби фабриканти і робітники в Злучених Державах, які щонебудь мають до дїла з виробом пороху і куль для народів сьвіта, ведучих війну, заперестали продажу і висилку тих воєнних приборів.

Ми відзиваємо ся з просьбою до Вас і до кождого читача, помочи нам охоронити братів перед дальшим калїченєм. Покажіть нам, Американцям, показати відважно і рішучо, що ми доросли до нашої великої відвічальности.

По перше ми мусимо застановити фабрикацию амуниції на великі розміри в цїли зиску а тим ухилити ся від нашої участи у війнї.

По тім доперва ми можемо на се настоювати, щоби Европа послухала нашого зазиву і заключила мир. Застановіть вашу роботу в виробляюваню пороху, шрапнелїв і канонів.

Підіпріть отсе Ваше жаданє через ухвали по Ваших товариствах, через заклики за посередництвом Ваших місцевих часописий, через дїяльність по Ваших церквах, через листи до Ваших репрезентантів в публичних урядах.

Наша участь у війні мусить тепер устати, а тодї наш вплив в користь правди і справедливости поможе до покінчення сеї війни.

Кошти отсего оголошеня покриває ся в формі дрібних і добровільних жертв наших людий, які суть перенятї духом гуманности і справедливости, і тому суть перенятї наскрізь бажанєм, щоби наш миролюбний народ, нї безпосередно нї посередно не мав на совісти і не був причиною дальшого мордованя людий і нищеня людського майна.

Повнеший зазив підписало 313 редакторів і видавців американських часописий. Імена їх пропускаємо ізза браку місця.

## РОСІЙСЬКИЙ ПОСОЛ В ОБОРОНІ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ В РОСІЇ.

В російській державній думі в Петроградї, якої засїдання були перед двома місяцями, виголосив замітну промову в обороні поневолених народів в Росії і проти загарбної політики її уряду — соціялїстичний посол Чхеїдзе. Сю промову заборонено друкувати часописам в Росії. В Америці дістала її нюйорська московська соціялїстична газета „Новий Мір". Звучить та промова в українськім перекладї ось так:

Дня 26-ого червня минулого року дума висказала була повне довірє правительству і тільки соціяльно-демократична фракция уважала своїм обовязком запротестувати проти такого єднаня думи з царським урядом. Шість місяців війни доказало, що соціялїсти мали слушність. Розграваючи ся сьвітова війна, вислїд мілїтарної і великодержавної політики пануючих кляс, кинула людий в безодню небувалого в історії нещастя і нужди: море крови, міліони ранених, калїк і вбитих, міліони сиріт і вдів, знищенє робучої сили і культурного доробку, здичінє і розбудженє в чоловіцї диких інстинктів первісного чоловіка се результати 6-місячної війни.

В Росії тї нещастя збільшають ся політикою невідвічальною перед народом уряду і всїх тих, котрі мовчки або явно піддержують сю політику.

Зараз на початку війни правительство стало користувати ся воєнним станом в державі, щоб скріпити своє становище.

Голосить ся право народів на свобідний розвиток; голосить ся освободженє Польщі і полудневих Славян, а рівночасно з тим ведеть ся політику гнету народів, — більше ніж колинебудь.

Той розріз між словом а дїлом бачимо найлїпше у відношеню уряду до жидів. Сотки тисяч жидів, російських горожан, поставлено також як і Москалів під оружє, але навіть в тім часї і на мінуту не ослаб гнет і безправє навіть супроти ранених жидів-жовнірів.

Невдоволені тим слуги уряду разграз сїють поголоски і клевету на жидівський нарід. Ся політика довела вже до того, що в місцевостях обнятих війною уряджувано протижидівські погроми, пролито море крови, нищено маєтки спокійного жидівського населеня.

Мусулманське населенє на Кавказї винято з під права. Підчас битв з Турками в Батумській і Карській области Ґрузинів — російських горожан проголошено з держави а часто вбивано і нищено їх майно.

**Національне питанє в Галичині рішає російський уряд насильством, переслїдуванєм релїґії, нищенєм всїх** свобід. Обіцюєть ся Польщі самоуправу, а рівночасно нарушуєть ся права фінляндського народа.

Розбої уладжуєсь супроти російських горожан німецької народности. Нібито позором охорони воєнної тайни установлено огидну цензуру і здушено всяке свобідне независиме слово.

**Знищено всю пресу і видавництва українські, німецькі і соціялїстичні** (не)реважно в московській мові).

Найбільше прийшло ся потерпіти робітникам і їх організаціям. Все, що сталося за часів передвоєнного назадницького панованя уряду, безпощадно тепер знищено і всї проби робітництва при немочи організаций бороти ся з безправством, дорожнею і т. д., розбивають ся на крайно неприхильного становища правительства.

Боротьба з робучою клясою находить своє примінєнє навіть в арештованю пятьох робітничих послів державної думи.

**В тойсамий час, коли міліони робітників проливають кров свою на полях битви**, правительство арештує засуджених тих міліонів в державній думі.

Користаючи з отсеї першої нагоди я в імени соціяльно-демократичної фракції протестую проти такого безоглядного доптаня прав робітничої кляси і її представників. Ми певнї, що думка Тимбільше відвічальне становище соціяльно-демократичної фракції і вона заявляєть ся проти політики моєкаю примиреня з правительством.

Ми відкинемо цїль політики мовчаня. Сього для одних треба, щоб задержати старі права і порядки, а другим, хоч невдоволеним, треба, бо не мають сили і відваги стати до боротьби проти закріпощеня Росії.

Соціяльно-демократична фракция заявляє, що вона згідна з ухваленою недавно в Копенгазї на соціялістичній конференції резолюцією, щоби порóбити всї заходи, аби як найскорше скінчити сю братовбийчу війну і заключити мир в Европі, який повинен бути висловом волї народів всїх воюючих країв, а не несовісних дипломатів.

Тільки такий мир сотворить услівя для відвернення грабежі чужих земель і свобідної самоуправи народів; обмежить зорушенє, заведе народну міліцию і мирові суди для порішуваня міжнародних спорів.

(З „Нов. Міра.")

## ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

Лист з Перегінска, повіт Долина.

Слава Ісусу Христу!

Дорогий наш Сину Николо! Пишемо до Тебе сей лист, але Бог знає, чи Ти його будеш читати, бо вже 10 місяців минуло, коли ми мали лист від Тебе. Ми не знаємо, чи Ти ще там у Канаді жиєш, бо ми чули, що з Канади також пішли деякі до війни, то Бог знає, чи Ти ще при житю. А коли будеш той лист читати, то будеш собі пригадувати, що той лист ще мої родичі писали, але своїх родичів Бог знає, чи будеш видїти. Ми в краю від години до години смерти вичікуємо, бо смерть кождому в очи заглядає. Бо відколи сьвіт настав, то не такої біди і муки ніхто не чув і не запамятав, яка тепер у нашім рідним краю, що Ти би не пізнав де наше село Перегінско. Дорогий наш Сину Николо! Ми пишемо до Тебе того листа на Божу волю, або дійде або ні. Як дійде і як його прочитаєш, то будеш знати, що в нашім краю діє ся. Бо як Ти ще був в краю, то Ти нераз чув, що люди просили Бога, аби була війна і Бог людий покарав тою війною, а тепер Бога просять, аби тота війна швидко скінчилась, але мало хто лишить ся при житю, а хто й лишить ся, то таксамо запамятає.

Дорогий наш Сину Николо! Ми писали вперед до Тебе веселі листи, що ми здорові і що нам добре поводить ся, а тепер пишемо, що ми слабі і перепуджені і дуже зле нам поводить ся. Бо ми ще минулої весни гарно були повсївали і гарний хліб був уродив ся, але ми вже нашої працї в осени не зібрали, а що трохи було ми зібрали, то і то пропало через війну.

Як зробила ся чутка, що буде війна, то кождий ходив так як на огни. А потім прийшло, аби всї резервісти вибрали ся до 24 годин і дуже богато народу зібрало ся другого дня коло церкви, то пішло зараз пятьсот самої резерви. То з процесією їх випровадили аж до Крехович, а потім також знов прийшло до 42 року, та з поля забирали людий від жінок та

від малих дітий. Наші оба зяті пійшли, а Твої сестри лишили ся вдовами і їх діти сиротами, а у селї великий сум; не мож було перейти через наше село, бо жінки працали ся з чоловіками, а вони з своїм діточками, що на все сиротами лишають ся, а їх жінки вдовицями. То потім в селї аж лячно було, бо нічого не чути, лиш завідня і великий сум: жінки плачуть за чоловіками, а діти за татами. В неділю церква порожна, бо мало хто в селї лишив ся. Боже, Боже! Аж не можу витримати.

Нашим селом ішли два рази проклаті Москалї: перший раз ішли через 4 дни, але шкоди не робили. Як розложили ся за селом на Кудрявци, то в селї дуже напудили ся, а вони пошили і казали: „Вам нічого не будемо казати, тілько скажіть, куда ваше війско пійшло". То хто не хотів казати, того **мучили та забивали** і від того у селї зробив ся великий переполох, а потім пійшли далї. Як ішли, то аж земля гудїла, страшно дивити ся було, і ми чули, що здибали ся з нашим війском коло Рожнїтова, то страшно було слухати, як стріляли: від того стріляня земля трясла ся, хати здригали ся і вікна сипали ся, худоба ревіла, коні ржали, пси вили і кождий у хаті клячав і Богу молив ся, а у кого ще було чим сьвітити, то цїлу ніч сьвітив і ніхто спати не лягав і зі страху самі не знали, що мають робити. Одні по дворі ходили, а другі до ям ховали, що могли, але то мало що порятувало.

Другий раз, як ми вчули, що до нас козаки ідуть, то хто лиш жив, то напудив ся, бо тоті, що перший раз були зайшли, то досить надали кождому страху. Отже, як учули, що тоті козаки ідуть, то нарід зачав з села втікати і втікали, куди хто міг, куди очи несли, лиш аби утечи з села. То одні пійшли в Карпати, аж на Успагаду, а богато по ямах сидїло. Ті козаки як тота саранча відразу зачали робити збитки: **найперше обрабували наше село** і кожду хату, що їм під руки попало: коні, худобу і кури, **а потім зачали палити наші хати і дуже збиткували ся і робили велике варварство над жінками і бідними дївчатами** і ніхто не міг анї випросити ся, анї втікати. І навіть шмате, котре добре, то забрали, а котре було гірше, то в огонь кидали. **Нашого ксьондза вбили, жінкам і дївкам груди і уха відрізували, збіжа забрали** і таке тепер у нашім краю і ми тепер належим до Росії.

Ми були поховали 8 міхів бараболь до ями і то вишукали! Ми, Синку, тепер дуже слабі, а я ослїп на одно око з тої нужди. В селї голод великий і холод, бо їсти нема що, а палити нема де, бо половина села вигоріла, а хоч ще деякі хати лишили ся, то нема чим палива привезти, бо худобу забрали. Одягнути ся нема в що також, бо такoж забрали, а гірше попалили. Кавалка хлїба ніхто би не купив, бо дуже дороге і то ще нема де купити, а хоч би і було, то ніхто не має крейцаря. Соли таксамо нема і не мож дістати, нафти таксамо нема, але трісками сьвітимо. Боже, Боже! Чи довго ми так будемо мучити ся? Може Ти жиєш і може Тобі там добре, то Богу дякуй, щось втік перед сим нещастєм, бо тут вже був би Ти певно не жив, були би Тебе давно убили. У нас була таксамо холєра, аж поки дуже не постуденїло. Ми би Тобі богато написали, але не вільно. У нас почти нема, але тут у нас був чоловік з Росії і ми йому той лист передаємо. Скоро його дістанеш, то відпиши чим найборше, таксамо на Божу волю: або дійде або ні. Але абись писав на російський край. І ще ми забули Тобі написати, що Василя Короля жінку взяли Росіяни і ніхто не знає, що з нею стало ся.

Дорогий Сину! Просїть там Бога і ми тут просимо, щоби то нещастє нас минуло як найскорше, бо тут не до витриманя. Ми би хотїли написати до Петра і до Михайла Т., але не знаємо адреси і до Юстини Б. і до Гринька і до Михайла Р., то як Ти з ними будеш, то се їм прочитаєш. І ще раз моліть ся разом Богу о спокій і о мир у краю.

Кінчимо писати, бо не знаємо і так, чи дістанеш сей лист. На другий раз ми Тобі більше напишемо.

Здоровимо Тебе сердечно, бувай здоров! Твої родичі В. і Н. В.

**ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ СЕМА ЛЇСТА СТРАТ УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ УКРАЇНЦІВ. ЦІНА ОДНОЇ ЛЇСТИ 15 ЦНТ., СІМОХ ЛЇСТ РАЗОМ 75 ЦНТ. НАБУТИ ЇХ МОЖНА В „СВОБОДІ".**

## МОЖЕ СХАМЕНУТЬ СЯ...

Особисті лайки і безпідставні напади на немилї собі одиниці — отсе часто тема наших ґазетярів. Видко не мають про що писати, хоч праці перед ними тілько, що й зміряти годї. Один з таких грішників каєть ся отверто за свої промахи, а то: п. Матвій Хандога, редактор „Гайдамаків". В 15. числї згаданої часописи читаємо ось таку його заяву:

**„Заява.**

Отсим заявляю, що брудні, обиджаючі і очернюючі статї, друковані в числах 16-тім і 19-тім час. „Гайдамаки" з 1914 р., як і всї инші обиджаючі статї друковані в тій самій часописи „Гайдамаки" проти д. Луцьова і його жени були цїлковито безпідставні і неправдиві і були друковані на підставі інтриґ і провокацій певних одиниць. Длятого я задля добра орґанізації прилюдно відкликую всї ті очерненя, зваживши, що я впав жертвою провокації тих одиниць. Сподїюсь, що д. Луців і його жена менї простять мою помилку. — М. Хандога".

Ми можемо радїти, що люди признають ся хоч в деяких випадках до гріха, тож є надія, що вони раз на все навернуть ся з непевної дороги, яка иногдї заводить до... Іванової хати.

# НОВИНКИ.

## РОСІЯ БІСИТЬ СЯ ДАЛЬШЕ В ГАЛИЧИНЇ.

Арештованя Українців в Галичині не устають. Вслїд за иншими вивезено зі Львова **д-ра Володимира Охримовича**, б. редактора „Дїла" і директора „Днїстра", а з Городенки забрали Москалї на Сибір **д-ра Теофіля Окуневського**, адвоката і посла до парляменту.

—o—

## УБИЙСТВО СТРАЙКАРІВ В НЮАРКУ.

В Нюарку застрайкувало було 500 робітників в фабриці „Голандер і Син".

Попередної недїлї скликали були страйкарі мітинґ в Кресс Гол. Около 2. години з полудня зібрались вони перед галею на 107 Брум Стр., чекаючи на отворенє мітинґу. Вісьмох незнаних людий з'явило ся в товпі і почало без всякої причини стріляти. Жертвами впали три робітники з Росії: Моріс Рубін, А. Новик 26 лїт і Л. Фулкович 40 лїт.

Перший дістав дві кулї в груди, другий кулю в голову, третий дві кулї в лице.

Двох сейчас померло — Фулкович безнадійно хорий. Убийників приловлено на улиці. Полїція держить в тайнї зізнаня. Мимо того дійшло до відома загалу, що один з убийників сильно обтяжив своїми зізнанями властителя фабрики. В середу всї з'орґанізовані робітники в Нюарку устроїли демонстраційні похорони жертвам ненаситного капіталїзму. Процесія перейшла коло фабрики Голандера і головного офісу юнії.

—o—

## ГУМОР З ВОЄННИХ ЧАСІВ.

У війнї нема нїщо гумористичного. Все таки і в війні бувають інціденти, що заставляють всякого засьміяти ся. О скільки на правдї оснований понизше поданий інцідент, не беремо ся ручити, але подають його англійські часописи, як один з характеристичних примірів безглуздя воєнних цензорів.

Коли уступив австрійських міністер заграничних справ, ґраф Берхтольд, одна віденська часопись подала огляд його праці і віддаючи йому усе можливе признанє, забажала представити ще його погляди. Сей уступ статї зачинав ся питанєм: „Як же представляють ся думки сего много напастованого чоловіка? Ось вам їх образ". Однакож цензорови не сподобав ся опис думок Берхтольда і він їх вичеркнув так, що за висше наведеними словами остало просторе незадруковане місце. На домір лиха дальша несконфіскована часть статї зачинала ся від слів: „Отсе вам думки Берхтольда".

Останки сконфіскованої статї давали сим робом до зрозуміня, що у ґр. Берхтольда не було жадної думки в голові, а все те завдяки цензорови, який не оглянув ся, в котрім місци зачинає і кінчить перечеркувати реченя в статї.

## КНИЖКА ДО МАСОВОГО ШИРЕНЯ.

На днях появила ся брошура д-ра Семена Демидчука під наголовком: „**Не скує душі живої**". В брошурі обговорюєть ся наші національно полїтичні стремлїня підчас теперішної війни. Написана популярно й приступно, тому надаєть ся до читаня для найширших верств нашої суспільности. Цїна брошури є дуже низка, бо лише 15 центів, а на почтову пересилку треба додати 2 центи. Оплату можна висилати почтовими марками. Весь дохід призначений на Фонд визволеня України. Брошура вийшла накладом „Бюра Делеґації Головної Української Ради" з Відня при 83 Grand Str., Jersey City, N. J. і там можна її набути. Хто бере в розпродаж понад 100 примірників, дістає відповідний рабат.

**Тов. „Українська Бесїда" в Ню Йорку**

:—: устроює :—:

**В СУБОТУ, ДНЯ 24. ЦЬВІТНЯ 1915 Р.**

**„Arlington Hall", 19-23 St. Marks Place New York, N. Y.**

ПРЕДСТАВЛЕНЄ

драми в 5-ох діях і співами і танцями Л. Я. Манька.

## НЕЩАСНЕ КОХАНЄ.

ОСОБИ:

| | |
|---|---|
| Михайло Тютюн, заможний чоловік, служить прикащиком у пана | п. В. Шандрівський |
| Кулина, його жінка | п-ні А. Ольшевська |
| Варка, їх дочка | п-ні Е. Корнатова |
| Семен, парубок | п. С. Дембіцький |
| Йосиф, наймит у Тютюна | п. П. Маршицький |
| Зінька, пяниця сельська | п-на А. Федоришин |
| Хведот, деньщик | п. Я. Гундич |
| Хведор, парубок | п. Д. Гуда |
| Остап, парубок | п. В. Ярема |
| Кузьма, парубок | п. С. Данильчук |
| Хвеська, дівчина | п-на Г. Шнайбергівна |
| Миляшка, дївчина | п-на Д. Бабіївна |
| Маруся, дівчина | п-на М. Шнайбергівна |
| 1-ший староста | п. П. Радецький |
| 2-гий староста | п. А. Пасїчник |
| Хивря | п-на К. Іванюта |
| 1-ший рибак | п. М. Корикора |
| 2-гий рибак | п. В. Ярема |
| 3-тий рибак | п. В. Лаврищко |
| 4-тий рибак | п. С. Данильчук |
| Старшина | п. П. Радецький |

Парубки, дївчата. — Річ діє ся в Полтавщинї.

Річ діє ся в Полтавщинї.

Режісер: п. С. Комишевацький. Дірiґент: п. М. Корикора.

**По представленю забава з танцями.**

**ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ.**

**ЦІНИ ВСТУПУ: 1-во рядні крісла $1.00, 2-го рядні 75 цнт., 3-то рядні 50 цнт., місця сидячі на бальконї, 35 цнт., місця стоячі 25 цнт.**

**При сїм пригадує ся всїм інтересованим, що льокаль тов. „Укр. Бесїда" перенесений зістав під ч. 72 Сейнт Маркс Плейз і є отвертий щоденно від год. 1. в полудне, а в недїлї і сьвята від год. 10. рано.**

## ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

**Тарбай Марко**, член від. 4. Вступив до У. Н. Союза 31-го мая 1908 р. Походив з села Смерековець, повіт Горлиці, Галичина. Помер на запаленє дня 21-го лютого 1915 р.

**Фентон Афтанас**, член від. 76. Вступив до У. Н. Союза 4-го мая 1904 р. Походив з села Семошова, повіт Сянок, Галичина. Помер на запаленє нирок дня 22-го лютого 1915 р.

**Гойсак Антін**, член від. 106. Вступив до У. Н. Союза 29-го серпня 1910 р. Походив з села Дишава, повіт Стрий, Галичина. Помер на сухоти дня 15. марта 1915 р.

**Павловський Іван**, член від. 117. Вступив до У. Н. Союза дня 30-го липня 1913 р. Походив з села Струсів, повіт Теребовля, Галичина. Помер на запаленє дня 12-го лютого 1915 р.

**Яблоньска Теодозія**, членкиця від. 133. Вступила до У. Н. Союза 27-го січня 1909 р. Походила з села Стрилівка, повіт Збараж, Галичина. Померла на запаленє легких дня 6-го лютого 1915 р.

**Венґрин Дмитро**, член від. 136. Вступив до У. Н. Союза 27-го жовтня 1913 р. Походив з села Воля Петрова, повіт Сянок, Галичина. Зістав убитий трепом дня 30-го сїчня 1915 р.

**Михальчик Михайло**, член від. 195. Вступив до У. Н. Союза 26-го грудня 1909 р. Походив з села Ряба, повіт Лїско, Галичина. Помер на сухоти дня 27. марта 1915 р.

**Феценко Фемія**, членкиця від. 228. Вступила до У. Н. Союза 15-го сїчня 1909 р. Походила з села Ставиша, повіт Грибів, Галичина. Померла на сухоти дня 21-го лютого 1915 р.

**Кертичак Николай**, член від. 278. Вступив до У. Н. Союза 29-го марта 1912 р. Походив з села Лютовиска, повіт Лїско, Галичина. Помер на запаленє дня 21-го лютого 1915 р.

В. Т. П.

**ПОЗІР! ПОЗІР!**

**Мітинґ всїх нюйорських Товариств в справі пошанованя памяти покійного М. Павлика відбув ся дня 12. цьвітня с. р. Взиваєть ся всїх нюйорських Товариств вислати своїх делеґатів на слїдуючий мітинґ, котрий відбуде ся в середу 21. цьвітня під ч. 278 І. 10-та улица (ред. Гайд.) в 8-ій год. вечер.**

45 **В. Вінтоняк**, секр.

## ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

**За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакция не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.**

**Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.**

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

**(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1 і пів цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє).**

**ФАРМА НА ПРОДАЖ.** 40 акрів землї з лїсом, 2 доми, 2 корови, один кінь, кури і всї знаряди фармерські. Фарма находить ся близко фабрик і міста. Цїна $1350.00. Голоситись до: John Sedlarz, West Willington, Conn. 41—46

**ПОШУКУЮ РОБІТНИКА НА ФАРМУ.** Добра і стала робота. Інтересовані зволять зголоситись на адресу: Mike Skorp, Box 17, Martinsburg, N. Y. 44-45

Пошукую братів **ГРИЦЬКА і ЯКИМА ЗВІЗІНСЬКИХ**, з Красноставець, пов. снятинського, Гал. Мали перебувати в Альберті, Канада. Хто би знав про них, або вони самі, нехай зволять зголосити ся на адресу: Catharine Zwizinska, 281 Royce Ave., W. Toronto, Ont., Canada. 44—45

Пошукую своєї сестри **НАСТУНЇ ПУГАЧ**, з села Замочок, пов. Жовква, Гал. Вона перебувала минувшого року в Бруклин, Н. Й. Хто би о нїй знав або вона сама прошу зголоситись на адресу: Fred Pytel, 98 Grove St., Winnipeg, Man., Canada. 45-46

Пошукую своїх товаришів **СИДОРА КУРИКА і НИКОЛУ ФЕДЮКА** з села Береська, пов. Кіцмань, Буковина. Мають перебувати в Ню Йорку. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: Marko Perzyl, 66 Georgia St., Sault Ste. Marie, Ont., Canada. 45—46

**ЕВГЕНІЯ ЧАГАРИНСЬКА** родом з Галичини з Подїля, яка перед 5—6 лїтами приїхала до Америки схоче ласкаво в дуже важній справі подати свою адресу. Ласкаве зголошенє надіслати прошу на адресу: N. Z., c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 45-47

Де є **ДМИТРО КНУТЕЛЬ**. Має перебувати десь в Канадї; нехай зголоситись ся на адресу: Sylvester Hryvnak, 1984 St. Aubin, Hamtramck, Mich. 45

**ПОШУКУЮ ТОВАРИШКИ ЖИТЯ**, дївчини від 20—24 лїт, Русинки, з Буковини. Листи з фотоґрафіями прошу слати на адресу: M. B., P. O. Box 23, Forbes Road, Pa. 45

**ПОШУКУЮ ТОВАРИШКИ ЖИТЯ**, Українки, в віцї 18—20 лїт. Листи прошу слати на адресу: G. G., P. O. Box 263, Forbes Road, Pa. 45

**ПОШУКУЮ ТОВАРИШКИ ЖИТЯ** в віцї 15 до 30. Зголошуватись прошу листовно залучаючи фотоґрафії на адресу: Bohdan Knysh, 416 Cameron St., Detroit, Mich. 45



## ХТО ПРИШЛЕ ПО 20. ЦЬВІТНИ ЦЇЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" (ЗІ СТЕЙТІВ $2.00 А З КАНАДИ $3.00)

**ДІСТАНЕ ДАРОМ ВЕЛИКИЙ КАЛЄНДАР УКР. НАР. СОЮЗА ЗА ДОПЛАТОЮ 15 ЦЕНТІВ НА КОШТА ПЕРЕСИЛКИ І ЕКСПЕДИЦІЇ.**

**Буде се дуже красний і цїнний дарунок для кождого письменного Українця і кождої письменної Українки**, бо такого календаря як сьогорічний ще не було на американській Руси. **Визначаєть ся він незвичайним богацтвом і ріжнородностию матеріялу**, який розміщено на 256 сторонах друку великої вісїмки.

Крім того калєндар У. Н. Союза є **дуже богато прикрашений ілюстраціями.** Всї ті ілюстрації — **дуже красні, цїлком нові і ще незнані.** Всїх ілюстрацій в калєндари є 110 (сто десять). Більше ніж четверта часть їх — се ілюстрації з теперішної війни, самі найкрасші і найцїкавійші; між ними також з Галичини.

Ся книжка не стратить нїколи на своїй вартости, з винятком части калєндарської, яка містить ся всего на кількох сторінках. Прочий матеріял є того рода, що все буде мати свою вартість і заступить Вам книжки з усякими інформаціями про відносини, житє, закони, приписи, порядки і т. д. у Злучених Державах і в Канадї; книжки з робітничого житя у Злучених Державах; про війну, про воєнні справи і сьвітові події; гумористичні оповіданя, жарти, вірші і т. д.

Хто вже має калєндар У. Н. Союза може дістати замісць калєндаря даром яко премію до цїлорічної передплати

**7 ЛЇСТ СТРАТ РАНЕНИХ І УБИТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЖОВНІРІВ ПІДЧАС ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ.**

В тих лїстах доси оголошено около 21.000 імен.

На кошта пересилки і експедиції належить прислати таксамо 15 центів.

Хто пришле **ПІВРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ**, а хотів би дістати сей **калєндар** або сї **лїсти страт**, мусить долучити 30 центів.

Тому користайте з сеї нагоди і присилайте передплату на адресу:

**SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.**



**РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА.**

## НОВИЙ ВИБІР КНИЖОЧОК

**які можна дістати в книгарнї „Свободи":**

**Ой не ходи Грицю, та на вечерниці.** Народна драма зі співами в V. діях М. П. Старицького. (В переробці Александрова. — Цїна ... 30 ц.

**Невольник,** драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобілевич). Після поеми Тараса Шевченка. — Цїна ... 15 ц.

**За сестрою.** Є се найгарнїйше оповіданє з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Руси. — Цїна 35 ц.

**Лис Микита.** З німецького переробив Іван Франко (23 ілюстрації). — Цїна ... 40 ц.

**І. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — II. Цїсар і ігумен.** Балада. З німецького переклав Іван Франко. — Цїна ... 10 ц.

**О терпеливій Оленї, дочці Антонія.** Цїна ... 20 ц.
**Геновефа.** — Цїна ... 30 ц.
**Історія про гарну Магельону і графа Петра.**—Цїна 25 ц.
**Славні пророцтва арабської цариці Михальди.**—Цїна 20 ц.
**Історія о сїмох мудрцях.** — Цїна ... 25 ц.
**Засвистали козаченки,** укр. сьпіваник. — Цїна ... 20 ц.
**Український сьпіваник,** з нотами. — Цїна ... 40 ц.
**Ой любив та кохав,** укр. сьпіваник. — Цїна ... 30 ц.
**Ой прялаб я куделицю,** укр. сьпіваник. — Цїна 25 ц.
**Фармазони.** — Цїна ... 25 ц.
**Розмова тверезого пїяка Василя з горівкою.**—Цїна 5 ц.
**Три княжевичі і чарівна птиця.** — Цїна ... 10 ц.
**Байки-небилиці.** Цїна ... 10 ц.

Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить прислати враз з замовленєм. Срібних гроший канадійських і марок (стемпсів) не приймаєсь.

Замовленя належить висилати на адресу:

**„SVOBODA"**
**83 Grand Str., Jersey City, N. J.**

# ВИКАЗ

## убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилєрія (полева)
а. кн. = артилєрія кінна
а. гір. = артилєрія гірська
а. кр. = артилєрія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндверу
а. л. = артилєрія ляндверу
г. л. = гавбиці ляндверу
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

### Листа утрат ч. 97
видана 9. січня 1915.

ПОЛОНЕНІ:

Білош Іван, 58 п.
Білоус Іван, 58 п.
Білоус Никола, 58 п.
Бобович Кароль, 18 стр
Богославець Іван, 58 п.
Богович Василь, 58 п.
Бойко Дмитро, 58 п.
Борисюк Юрко, 58 п.
Брощак Іван, 18 стр
Брик Яків, 58 п.
Буняк Никола, 58 п.
Василів Іван, 58 п.
Весоловський Никола, 58 п.
Везовський Йосиф, 18 стр
Вибранчук Гаврило, 58 п.
Винник Онуфрій, 18 стр
Вінтоняк Василь, 58 п.
Вішньовський Донюк (?), 18 стр
Вленяк Антін, інф. (в Сербії)
Гаврилюк Іван, 18 стр
Гаврилишин Стефан, 58 п.
Глушак Михайло, 58 п.
Глинка Михайло, 58 п.
Гнатюк Панько, 58 п.
Голуб Йосиф, 18 стр.
Говгера Іван, 58 п.
Григорук Іван, 58 п.
Гринишин Антін, 18 стр
Губарчук Федор, 58 п.
Губчин Михайло, 58 п.
Гуменюк Никола, 58 п.
Гуменний Йосиф, 18 стр
Глиманюк Вартоломей, 58 п.
Гой Кость, 18 стр.
Гращук Григорій, 58 п.
Гуда Василь, 58 п.
Даскалюк Кость, ж. (в Росії)
Демчук Василь, 18 стр
Дерень Іван, 18 стр
Дячок Іван, 18 стр.
Дідух Іван, 18 стр.
Дідич Дмитро, 58 п.
Довганюк Михайло, 18 стр
Домина Василь, 58 п.
Дубенка Василь, 58 п.
Думанський Іван, 18 стр
Єдник Стефан, 18 стр.
Желяновський Володимир, 18 стр
Жиравецький Михайло, 18 стр
Жирик Василь, 58 п.
Затильний Михайло, 18 стр
Зоілой Олекса, 58 п.
Звятковський Іван, 58 п.
Ільчук Дмитро, 58 п.
Іванюк Іван, 58 п.
Іванюк Павло, 58 п.
Качковський Михайло, 58 п.
Карапутний Василь, 58 п.
Карпинський Яків, 18 стр
Клеміньский Павло, 58 п.
Каспрук Іван (в Росії)
Кашалаба Іван, 58 п.
Климайло Онуфрій, 58 п.
Кириш Юрко, 18 стр.
Колдяновський Григорій, 18 стр.
Коневич Олекса, інф. (в Росії)
Коровець Дмитро, 18 стр.
Костюк Петро, 58 п.
Ковальчук Михайло, 58 п.
Ковалів Іван, 18 стр.
Козакевич Михайло, 58 п.
Козенко Петро, 58 п.
Козоріс Іван, 58 п.
Козубаль Петро, 58 п.
Кожушок Юрко, 58 п.
Кравець Семен, 58 п.
Крейлюк Дмитро, 58 п.
Круч Федор, 58 п.
Кухний Василь, 58 п.
Кучер Григорій, 18 стр.
Купчак Петро, 58 п.
Кузмич Теодор, 58 п.
Лапіньский Василь, 58 п.
Лех Кароль, 18 стр.
Лесюк Юрко, 58 п.
Левкун Юрко, 58 п.
Литвин Петро, 58 п.
Лобай Іван, 18 стр.
Луць Павло, інф. (в Росії)
Лукасевич Павло, 58 п.
Максилевич Володислав, 58 п.
Максимишин Петро, 58 п.
Малець Володислав, 18 стр.
Малиньский Володислав, 18 стр.
Мандрига Дмитро, 58 п.
Мартинюк Данило, 58 п.
Масняк Михайло, 58 п.
Мельник Володислав, 18 стр.
Мельник Луць, 58 п.
Мельник Стефан, 58 п.
Мендюк Роман, 18 стр.
Модзанський Омелян, інф. (в Сербії).
Мосяк Семен, 18 стр.
Мрочковський Войтко, 78 п. (в Сербії)
Миківка Василь, 58 п.
Мишка Станиелав, 18 стр.
Ничка Теодозій, 18 стр.
Охитва Матій, 18 стр.
Олейко Федор, 58 п.
Остапюк Іван, 58 п.
Овчко Петро, 18 стр.
Панасюк Антін, 18 стр.
Паньків Дмитро, 58 п.
Паньків Никола, 58 п.
Пасельський Олекса, 18 стр.
Пастух Василь, 18 стр.
Пашинський Григорій, 58 п.
Пердюк Федор, 58 п.
Перозюк Василь, 58 п.
Петраш Іван, 58 п.
Поцілуйко Василь, 18 стр.
Подольський Антін, 18 стр.
Праншпин Людвик 18 стр.
Присяжнюк Никола, 58 п.
Пилипець Дмитро, 18 стр.
Романюк Дмитро, 58 п.
Семенко Никола (в Росії)
Скотницький Йосиф, 18 стр
Скромлюк Матій, 18 стр.
Соломяний Гриць, 58 п.
Столярчук Ілько, 18 стр.
Сироїд Петро, 18 стр.
Ткачор Данило, 18 стр.
Топольницький Петро, 58 п.
Топорницький Стефан, 18 стр.
Урбановський Олекса, 18 стр
Фенюк Дмитро, 58 п.
Худицький Никола, 58 п.
Цалин Юрко, 58 п.
Цурка Йосиф, 18 стр.
Цвинар Павло, 18 стр.
Чапка Василь, 11 л.
Чарнописький Федор, 58 п.
Чепак Теодор, 18 стр.
Шеленько Михайло, 18 стр.
Шемрай Василь, 58 п.
Шнейтко Василь, 58 п.
Шпильчук Іван, 58 п.
Швець Михайло, 18 стр.
Щербатюк Григорій, 18 стр.
Ютій Семен, капрал (в Сербії)
Юрків Олекса, 58 п.
[illegible]ньский Володислав, 58 п.

### Листа утрат ч. 98
видана 10. січня 1915.

УБИТІ:

Адамик Михайло, 11 а. гір.
Бойчук Іван, 58 п. (23. XI. 1914)
Бойко Никола, 58 п. (26. XI, 14)
Григорів Петро, 58 п. (26. XI, 14)
Грохальський Іван, 58 п. (26. XI, 1914)
Домбровський Казимир, 15 п. (вересень 1914)
Кабан Михайло, 58 п. (26. XI, 14)
Кубів Стефан, 15 п. (27. VIII, 14)
Мусій Іван, 15 п. (27. VIII, 14)
Новаковський Фелікс, 15 п. (27. VIII, 1914)
Оленчук Михайло, 58 п. (25. XI, 1914)
Павловський Николай, 58 п. (24. XI, 1914)
Перкулап Лука, 58 п. (26. XI, 14)
Псюрський Казимир, 15 п. (27. VIII, 1914)
Сахній Іван, 58 п. (26. XI, 14)
Трушок Никола, 58 п. (24. XI, 14)
Тимчишин Луць, 58 п. (25. XI, 14)
Халяк Василь, 58 п. (26. XI, 14)
Чучак Дмитро, 58 п. (26. XI, 14)
Ясівський Домин, 15 п. (27. VIII, 1914)

РАНЕНІ:

Боднар Михайло, 15 п.
Бойко Павло, 11 а. гір.
Васильків Олекса, 58 п.
Вістовський Василь, 58 п.
Городницький Григорій, 15 п.
Грицан Онуфрій, 11 а. гір.
Грудза Петро, 15 п.
Демянчук Іван, 58 п.
Когут Іван, 92 п.
Кучірка Іван, 58 п.
Лещинський Лев, 58 п.
Логаза Денис, 11 а. гір.
Максилевич Іван, 58 п.
Максимів Іван, 58 п.
Мензатюк Федор, 58 п.
Миськів Василь, 15 п.
Новіцький Антін, 15 п.
Пастушенко Антін, 15 п.
Плаксій Андрій, 11 а. гір.
Познаховський Семен, 15 п.
Семків Михайло, самостійна а. гір.
Солома Петро, 30 п.
Сум Киприян, 15 п.
Тицький Іван, 15 п.
Федюк Іван, 58 п.
Фіст Михайло, 15 п.
Хаджай Гнат, 15 п.
Хоцяй Рудольф, 15 п.
Цапюк Никола, 58 п.
Цівюк Дмитро, 58 п.
Шлапак Лев, 58 п.

ПОЛОНЕНІ:

Варшавський Жигмонт (кад.), 58 п.
Андрусяк Гринь, 58 п.
Андрушків Кость, 35 л.
Атаманюк Дмитро, 58 п. (в Сербії)
Бабій Іван, 35 з. о. (в Росії)
Баранецький Петро, 58 п.
Барчук Дмитро, 58 п.
Басюга Василь, 58 п.
Бенедик Іван, 35 л. (в Росії)
Бобків Мартин, 30 п. (в Росії)
Бохенек Іван, 58 п. (в Росії)
Бохенек Василь, гефр. піх. (в Росії)
Боровський Іван, 58 п.
Борух Атанас, 11 тр. (в Росії)
Бридзан Іван, 22 л. (в Росії)
Брожик Кароль, 35 л. (в Росії)
Будник Іван, 15 п. (в Росії)
Васлаш Федор, 58 п. (в Сербії)
Василькевич Михайло, 30 п. (в Росії)
Вільчинський Петро, 58 п.
Вінтоняк Іван, 58 п.
Вітковський Іван, 35 з. о. (в Росії)
Віцман Іван, 35 з. о. (в Росії)
Водонос Никола, 30 п. (в Росії)
Волянський Іван, 35 з. о. (в Росії)
Волощук Никола, 11 а. кн. (в Росії)
Волошин Андрій, 35 з. о. (в Росії)
Ворожбит Яків, 35 з. о. (в Росії)
Возний Михайло, 30 п. (в Росії)
Вроньский Павло, 35 з. о. (в Росії)
Висоцький Никола, 11 а. кн. (в Росії)
Вивірка Іван, 35 з. о. (в Росії)
Вивірка Петро, 35 з. о. (в Росії)
Гайдук Василь, 58 п.
Галай Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Гарасимишин Олекса, 58 п.
Гішак Петро, підофіцир (в Росії)
Гічук Онуфрій (в Росії)
Гладкий Олекса, 35 з. о. (в Росії)
Гнатюк Василь, 19 л. (в Росії)
Гнатюк Іван, 58 п.
Голіней Никола, 58 п.
Грицин Григорій, 35 з. о. (в Росії)
Гринцишин Никола, 35 з. о. (в Росії)
Гуцуляк Іван, 58 п.
Гуменюк Никола, 58 п.
Гусар Прокіп, 19 л. (в Росії)
Ґалко Іван, 58 п.
Ґеняк Мартин, арт. (в Росії)
Ґладиш Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Ґураль Петро, 19 л. (в Росії)
Ґотюр Павло, 58 п.
Гробельний Петро, 58 п. (в Сербії)
Гулька Микола, 35 з. о. (в Росії)
Дикий Віцко, інф. (в Росії)
Демчук Антін, 30 п. (в Росії)
Демчук Тимко, 80 п. (в Росії)
Депутат Іван, 15 п. (в Росії)
Дулінський Гнат, 35 з. о. (в Росії)
Дулінський Станислав, 35 з. о. (в Росії)
Довгий Юрко, 58 п.
Дубель Михайло, 58 п. (в Сербії)
Дулиба Никола, 19 л. (в Росії)
Дунич Ілько, 30 п. (в Росії)
Дишкевич Йосиф, 58 п.
Дзьоба Василь, 35 з. о. (в Росії)
Джус Федор, 58 п.
Джус Никола, 58 п.
Євчук Онуфрій, 58 п.
Жирак Іван, 58 п.
Зборовський Петро, 11 а. кн. (в Росії)
Зуб Павло, інф. (в Росії)
Ільковський Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Іванчук Никола, 35 з. о. (в Росії)
Іванчишин Іван, 19 л. (в Росії)
Іванець Тимко, 30 п. (в Росії)
Качер Яків, 35 з. о. (в Росії)
Кадюк Олекса, 58 п.
Кармеліта Павло, 58 п.
Карпів Никола, 58 п.
Келба Трофим, 35 з. о. (в Росії)
Клюка Никола, 58 п.
Коляса Никола, 35 з. о. (в Росії)
Колтун Ілько, 19 л. (в Росії)
Колосовський Іван, 35 з. о. (в Росії)
Кондрат Василь, 58 п.
Кондратів Парфемій, 11 с., (в Сербії)
Коноцацький Тадей Матій, 35 з. о. (в Росії)
Конотопський Павло, 35 з. о. (в Росії)
Константий Іван, 18 стр., ранений (в Росії)
Корикора Іван, 30 п. (в Росії)
Костка Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Котамай Юрко, 58 п.
Котелко Іван, 58 п.
Красьский Іван, 58 п.
Кравчук Гнат, 35 з. о. (в Росії)
Крицун Никола, 58 п.
Кухаришин Домин, 35 з. о. (в Росії)
Кудерський Никола, 58 п.
Кудла Іван, 11 а. кн. (в Росії)
Кулібаба Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Куликовський Йосиф Петро, 19 л. (в Росії)
Кущак Михайло, 58 п.
Купан Андрій, 30 п. (в Росії)
Квітньовський Йосиф, 58 п.
Квйотик Кароль, 58 п.
Ляга Никола, 35 з. о. (в Росії)
Левицький Антін, 58 п.
Липинський Лев, 30 п. (в Росії)
Лісний Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Лісович Стефан, 30 п. (в Росії)
Луканюк Стефан, 58 п. (в Сербії)
Лукасевич Іван, 35 з. о. (в Росії)
Лукавецький Стефан, 58 п. (в Сербії)
Луцко Іван, інф. (в Росії)
Маховський Франко, 11 а. кн. (в Росії)
Мацкович Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Мафтійчук Юрко, 41 п. (в Росії)
Майдан Петро, 35 з. о. (в Росії)
Майкут Іван, 35 з. о. (в Росії)
Макар Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Макогон Іван, 30 п. (в Росії)
Максимчук Андрій, 58 п.
Максимюк Дмитро, 58 п.
Макух Никола, 35 з. о. (в Росії)
Малащук Петро, 35 з. о. (в Росії)
Мандрик Федор, 58 п.
Маркутан Іван, 58 п.
Мартинюк Михайло, 58 п.
Масляк Гнат, 58 п.
Мастига Тома, 35 з. о. (в Росії)
Мазур Іван, 35 з. о. (в Росії)
Мазуркевич Стефан, інф. (в Росії)
Малко Никола, 30 п. (в Росії)
Медвідь Василь, 35 з. о. (в Росії)
Медичук Яків, 35 з. о. (в Росії)
Медик Василь, 58 п.
Мельницький Іван, 58 п.
Мельниченко Андрій, 58 п.
Мельник Федор, 58 п.
Михайлів Лука, 35 з. о. (в Росії)
Михальчук Іван, 11 а. кн. (в Росії)
Могильницький Михайло, 58 п.
Моровицький Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Морозовицький Станислав, 58 п. (в Росії)
Милиюк Володислав (в Росії)
Мисак Гаврило, 35 з. о. (в Росії)
Миськів Петро, 35 з. о. (в Росії)
Нагорняк Дмитро, 58 п.
Нечесний Юрко, 35 з. о. (в Росії)
Ніцпонь Блажко, 35 з. о. (в Росії)
Нікопой Йосиф Іван (в Росії)
Новосельський Юрко, 30 п. (в Росії)
Окнянський Стефан, 58 п.
Олійник Прокіп, 35 з. о. (в Росії)
Олексин Дмитро, 58 п.
Ольшевський Матій, 35 з. о. (в Росії)
Остапюк Ілько, 58 п.
Паладюк Ізидор, 11 а. кн. (в Росії)
Палюх Василь, 35 з. о. (в Росії)
Пасакас Іван, 58 п.
Пащак Петро, 35 з. о. (в Росії)
Павук Олекса, 19 л. (в Росії)
Павлищин Петро, 35 з. о. (в Росії)
Павлюк Андрій, 58 п.
Павлюк Олекса, 58 п.
Переслуга Петро, 35 з. о. (в Росії)
Петраш Василь, 58 п.
Петрик Михайло, 58 п.
Петрик Петро, 30 п. (в Росії)
Петришин Михайло, 58 п.
Пеньковський Антін, 35 з. о. (в Росії)
Піндицький Іван, 11 а. кн. (в Росії)
Пйотровський Михайло, 35 з. о. (в Росії)
Пирожок Яків, 35 з. о. (в Росії)
Пішак Андрій, 58 п.
Півчак Василь, 58 п.
Починок Франко, 35 з. о. (в Росії)
Процик Гринько, 35 з. о. (в Росії)
Прихідко Юстин, 30 п. (в Росії)
Линка Никола, 19 л. (в Росії)
Радванський Рейнольд, 58 п.
Рашкевич Михайло, 58 п.
Речух Йосиф, 30 п. (в Росії)
Рудковський Теодор, 15 п. (в Росії)
Рудий Олекса, 35 з. о. (в Росії)
Рипаловський Іван, 11 а. кн. (в Росії)
Рисьцевич Іван, 35 з. о. (в Росії)
Сакатор Михайло, підофіцир, ранений (в Росії)
Савчук Онуфрій, 58 п.
Семенчук Андрій, 58 п.
Семків Теодор, 11 а. кн. (в Росії)
Сенич Федор, 58 п.
Серафин Андрій, 19 л. (в Росії)
Сікора Іван, 30 п. (в Росії)
Скочилас Андрій, 35 з. о. (в Росії)
Скоробогатий Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Скрига Теодор, 35 з. о. (в Росії)
Соломяний Василь, 30 п. (в Росії)
Спутковський Стефан, 58 п. (в Росії)
Стахів Ілько, 35 з. о. (в Росії)
Станкевич Тадей Франц, 30 п. (в Росії)
Стасюк Іван, 58 п.
Стасишин Ілько, 58 п.
Степик Теодор, 35 з. о. (в Росії)
Стойко Йосиф, 30 п. (в Росії)
Столяр Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Столярчук Ілько, 35 з. о. (в Росії)
Суковатий Петро, 35 з. о. (в Росії)
Свистак Яким, 35 з. о. (в Росії)
Тарноруда Семко, 35 з. о. (в Росії)
Ткач Василь, 58 п.
Торовус Василь, 58 п.
Трембальський Василь (в Росії)
Угрин Михайло, 58 п.
Федоришин Йосиф, 58 п.
Франусишин Іван, 35 з. о. (в Росії)
Хайнський Михайло, 30 п. (в Росії)
Хомяк Петро, 14 с. (в Росії)
Хопта Олекса, 58 п.
Хорт Федор, 58 п.
Хрик Никола, 11 а. кн. (в Росії)
Хвалінський Йосиф, 35 л. (в Росії)
Целень Йосиф, 80 п. (в Росії)
Цюпа Йосиф, 58 п.
Цівюк Василь, 58 п.
Цимбалюк Йосиф, 4 у. (в Росії)
Чагарин Сава, 80 п. (в Росії)
Черній Никола, 35 з. о. (в Росії)
Червак Андрій, 58 п.
Чорний Іван, 30 п. (в Росії)
Чухновський Михайло, 30 п. (в Росії)
Шкварюк Іван, 58 п. (в Росії)
Юрко Петро, інф. (в Росії)
Юнцак Михайло, 30 п. (в Росії)
Яницький Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Яворський Олекса, 58 п. (в Сербії)
Яворовський Василь, 35 л. (в Росії)

### Листа утрат ч. 99
видана 11. січня 1915.

УБИТІ:

Адамус Іван, 57 п. (21. XI, 14)
Бандик Антін, 20 п. (6—7. XI, 14)
Голянчук Франко, 20 п. (6—7. XI, 1914)
Бацусте Іван, 57 п. (21. XI, 14)
Ковальчик Іван, 20 п. (6—7. XI, 1914)
Левицький Михайло, 82 п. (10. IX, 1914), помер у резервовім шпитали в Самборі.
Малач Іван, 20 п. (6—7. XI, 14)
Миколайчик Вернард, 20 п. (6—7. XI, 1914)
Онах Йосиф, 20 п. (6—7. XI, 14)
Похронь Мартин, 57 п. (21. XI, 14)
Ратай Йосиф, 20 п. (7. XI, 14)
Филипяк Іван, 20 п. (7. XI, 14)
Франчик Клим, 57 п. (21. XI, 14)
Цецур Іван, 20 п. (6—7. XI, 14)
Шкарлат Андрій, 20 п. (6—7. XI, 1914)
Шпаковський Іван, 20 п. (6—7. XI, 1914)
Янчак Андрій, 20 п. (6—7. XI, 14)

(Дальше буде).